

Załącznik 10 B1

INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
INSTITUTE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION – NATIONAL RESEARCH INSTITUTE

**Sprawozdanie z pracy „Realizacja zadań wynikających z ratyfikacji przez RP
Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych”**

umowa DGOqt 1/2014

**Etap III – Ujednolicona wersja załączników, zawierająca wszystkie substancje
objęte Konwencją Sztokholmską**

Język polski

**Wykonano w Zakładzie Polityki Ekologicznej
Instytutu Ochrony Środowiska - PIB**

Mgr inż. Katarzyna Rymwid-Mickiewicz

Warszawa, 18.08.2014 r.

Zaktualizowane załączniki do Konwencji Sztokholmskiej

wg stanu prawnego na lipiec 2014 r.

Załącznik A¹ELIMINACJACzęść I

Substancja chemiczna	Działalność	Szczególne wyłączenie
Aldryna* CAS nr 309-00-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek przeciwko pasożytom zewnętrznym stosowany miejscowo Środek owadobójczy
Alfa heksachlorocykloheksan* CAS nr 319-84-6	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Beta heksachlorocykloheksan* CAS nr 319-85-7	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Chlordan* CAS nr 57-74-9	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko pasożytom zewnętrznym stosowany miejscowo Środek owadobójczy Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w budynkach i zaporach Środek przeciwko termitom w nawierzchni dróg Dodatek do klejów stosowanych w sklejkach
Chlordekon* CAS nr 143-50-0	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Dieldryna* CAS nr 60-57-1	Produkcja	Brak
	Stosowanie	W zabiegach agrotechnicznych
Endryna* CAS nr 72-20-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Heptachlor*	Produkcja	Brak

¹ Załącznik uwzględnia poprawki przyjęte przez Konferencje Stron następującymi decyzjami:

SC-4/10: Włączenie alfa heksachlorocykloheksanu

SC-4/11: Włączenie beta heksachlorocykloheksanu

SC-4/12: Włączenie chlordekonu

SC-4/13: Włączenie heksabromobifenylu

SC-4/14: Włączenie eteru heksabromodifenylu i eteru heptabromodifenylu

SC-4/15: Włączenie lindanu

SC-4/16: Włączenie pentachlorobenzenu

SC-4/18: Włączenie eteru tetrabromodifenylu i eteru pentabromodifenylu

SC-5/3: Włączenie technicznej postaci endosulfanu oraz powiązanych z nim izomerów

SC-6/13: Włączenie heksabromocyklo-dodekanu

Wszystkie poprawki wprowadzone na mocy ww. decyzji już obowiązują, oprócz ostatniej dotyczącej heksabromocyklo-dodekanu, która wejdzie w życie dnia 26.11.2014 r. w stosunku do wszystkich stron, które nie przedłożyły stosownej notyfikacji zgodnie z postanowieniami art. 22 ust. 3(b) Konwencji Sztokholmskiej lub w 90 dni po złożeniu u depozytariusza dokumentu ratyfikacyjnego w stosunku do tej poprawki przez stronę, która przy ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej zadeklarowała, że poprawki do zał. A, B lub C wymagają ratyfikacji tych zmian, zgodnie z ust. 4 art. 25.

Substancja chemiczna	Działalność	Szczególne wyłączenie
CAS 76-44-8	Stosowanie	Środek przeciwko termitom Środek przeciwko termitom w elementach konstrukcyjnych domów Środek przeciwko termitom stosowany pod ziemią Stosowany w obróbce drewna Stosowany w podziemnych rozdzielniach kabli
Heksabromobifenyl* CAS nr 36355-01-8	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Heksabromocyklododekan	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze zgodnie z postanowieniami części VII niniejszego załącznika
	Stosowanie	Polistyren spieniony i polistyren ekstrudowany w budownictwie zgodnie z postanowieniami części VII niniejszego załącznika
Eter heksabromodifenylu* oraz eter heptabromodifenylu*	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Wyroby zgodnie z postanowieniami części IV niniejszego załącznika
Heksachlorobenzen CAS nr 118-74-1	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Produkt pośredni w procesie produkcji Rozpuszczalnik w pestycydach Produkt pośredni w produkcji w zamkniętym systemie na ograniczonym terenie
Lindan* CAS nr 58-89-9	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Środek farmaceutyczny do zwalczania wszy głowy i świerzbu jako terapia drugiego rzutu w ochronie zdrowia
Mireks* CAS nr 2385-85-5	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środek przeciwko termitom
Pentachlorobenzen* CAS nr 608-93-5	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak
Polichlorowane bifenyle (PCB)*	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Artykuły użytkowane zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika
Techniczna postać endosulfanu* (CAS nr 115- 29-7) oraz powiązane z nim izomery* (CAS nr 959-98- 8 oraz CAS nr 33213-65-9)	Produkcja	Dopuszczony dla stron wymienionych w rejestrze
	Stosowanie	Środki przeciwko szkodnikom upraw wymienione zgodnie z postanowieniami części VI niniejszego załącznika
Eter tetrabromodifenylu* oraz eter pentabromodifenylu*	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Wyroby zgodnie z postanowieniami części V niniejszego załącznika
Toksafen* CAS nr 8001-35-2	Produkcja	Brak
	Stosowanie	Brak

Uwagi:

- (i) Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, substancje chemiczne występujące w śladowych ilościach jako niezamierzone zanieczyszczenia produktów i artykułów nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;

- (ii) Do celów artykułu 3 ustęp 2, niniejszej uwagi nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Substancja chemiczna występująca jako składnik artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego zobowiązania w stosunku do tej substancji chemicznej nie będzie uważana za wymienioną w niniejszym załączniku, pod warunkiem, że strona powiadomiła Sekretariat, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- (iii) Do celów artykułu 3 ustęp 2, niniejszej uwagi, która nie dotyczy substancji chemicznej, opatrzonej gwiazdką w kolumnie „Substancja chemiczna” w części I niniejszego załącznika, nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i użytkowania produktu pośredniego powstającego w systemie zamkniętym ograniczonym do danego terenu, strona, po powiadomieniu Sekretariatu, może zezwolić na produkcję i użytkowanie pewnych ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu pośredniego powstającego w zamkniętym systemie ograniczonym do danego terenu, przekształcanego chemicznie podczas wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 załącznika D, właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub wiarygodny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru systemu zamkniętego ograniczonego do danego terenu, w tym ilości każdego nieprzekształconego i niezamierzonego śladowego zanieczyszczenia produktu końcowego trwałym zanieczyszczeniem organicznym, stosowanym jako materiał wyjściowy. Procedura ta będzie obowiązywać, jeżeli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie powiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja i użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia w odniesieniu do produkcji lub użytkowania. Taka produkcja lub użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana strona przekaże nowe powiadomienie do Sekretariatu, wówczas okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeżeli Konferencja Stron po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania nie postanowi inaczej. Procedura powiadamiania może być powtórzona;
- (iv) Wszystkie strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia wymienione w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z artykułem 4, z wyjątkiem użytkowania polichlorowanych bifenyli w artykułach będących w użytkowaniu, zgodnie z postanowieniami części II niniejszego załącznika, oraz użytkowania eteru heksabromodifenyli i eteru heptabromodifenyli, zgodnie z postanowieniami części IV niniejszego załącznika, oraz użytkowania eteru tetrabromodifenyli i eteru pentabromodifenyli, zgodnie z postanowieniami części V niniejszego załącznika, z których to wyłączeń mogą korzystać wszystkie strony.
- (v) Techniczna postać endosulfanu (CAS nr 115-29-7), powiązane z nim izomery (CAS nr 959-98-8 oraz CAS nr 33213-65-9) oraz siarczan endosulfanu (CAS nr 1031-07-8) zostały poddane ocenie i określone jako trwałe zanieczyszczenia organiczne.

Część II. Polichlorowane bifenyly

Każda ze stron:

a) w celu wyeliminowania użytkowania polichlorowanych bifenyli w urządzeniach (np. transformatorach, kondensatorach i innych zbiornikach zawierających płynne zapasy) w terminie do 2025 roku, który to termin podlega rewizji przez Konferencję Stron, podejmie działania, zgodnie z następującymi priorytetami:

- (i) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 10 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów;
- (ii) podjęcie zdecydowanych wysiłków zmierzających do zidentyfikowania, oznakowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,05 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 5 litrów;
- (iii) podjęcie starań w celu zidentyfikowania i wycofania z użytkowania urządzeń zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli i o objętości powyżej 0,05 litra;

b) zgodnie z priorytetami określonymi pod literą a, będzie promować następujące działania w celu zmniejszenia narażenia i ryzyka w ramach kontroli użytkowania polichlorowanych bifenyli:

- (i) użytkowanie wyłącznie w nienaruszonych i szczelnych urządzeniach i tylko na terenach, na których ryzyko uwolnienia do środowiska można ograniczyć do minimum i szybko wyeliminować;
- (ii) nieużytkowanie w urządzeniach na terenach związanych z produkcją lub przetwórstwem żywności lub pasz;
- (iii) w razie użytkowania na terenach zamieszkałych, w tym w szkołach i szpitalach, podjęcie wszelkich uzasadnionych środków ochrony przed awarią instalacji elektrycznej, mogącą spowodować pożar, oraz prowadzenie regularnych kontroli szczelności urządzeń;

c) niezależnie od postanowień artykułu 3 ustęp 2, zapewni, że urządzenia zawierające polichlorowane bifenyli, określone w literze a, nie będą eksportowane lub importowane z wyjątkiem przypadków przeznaczenia ich do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami;

d) z wyjątkiem czynności związanych z eksploatacją i obsługą urządzeń, nie zezwoli na odzysk w celu wtórnego użytkowania w innych urządzeniach cieczy zawierających ponad 0,005 % polichlorowanych bifenyli;

e) podejmie zdecydowane wysiłki mające doprowadzić do przyjaznej dla środowiska gospodarki odpadami w zakresie cieczy zawierających polichlorowane bifenyli i urządzeń zanieczyszczonych polichlorowanymi bifenyliami o ich zawartości powyżej 0,005 %, zgodnie z artykułem 6 ustęp 1, w możliwie najkrótszym terminie, lecz nie później niż w 2028 roku, który to termin podlega rewizji przez Konferencję Stron;

f) niezależnie od zapisów uwagi w podpunkcie ii w części I niniejszego załącznika, podejmie starania zmierzające do zidentyfikowania innych artykułów zawierających powyżej 0,005 % polichlorowanych bifenyli (np. powłok ochronnych kabli, utwardzanej spoiny uszczelniającej i powierzchni malowanych przedmiotów) i ich zagospodarowania zgodnie z artykułem 6 ustęp 1;

g) przygotuje, co pięć lat, raport o postępie w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli i przedłoży go Konferencji Stron, zgodnie z artykułem 15;

h) raporty określone w literze g będą, odpowiednio, rozpatrywane przez Konferencję Stron w jej przeglądach dotyczących polichlorowanych bifenyli. Konferencja Stron będzie dokonywać przeglądu postępu w zakresie eliminowania polichlorowanych bifenyli, co pięć lat lub w innych terminach, odpowiednio, uwzględniając takie raporty.

Część III. Definicje

Do celów niniejszego załącznika:

a) „eter heksabromodifenylu oraz eter heptabromodifenylu” oznacza eter 2,2',4,4', 5,5'-heksabromodifenylu (BDE-153, CAS nr 68631-49-2), eter 2,2', 4,4', 5,6'-heksabromodifenylu (BDE-154, CAS nr 207122-15-4), eter 2,2',3,3',4,5',6 heptabromodifenylu (BDE-175, CAS nr 446255-22-7), eter 2,2',3,4,4',5',6-heptabromodifenylu (BDE-183, CAS nr 207122-16-5) oraz inne etery heksa- i heptabromodifenylu obecne w handlowym eterze oktobromodifenylu;

b) „eter tetrabromodifenylu oraz eter pentabromodifenylu” oznacza eter 2,2',4,4'-tetrabromodifenylu (BDE-47, CAS nr 400088-47-9) oraz eter 2,2',4,4',5-pentabromodifenylu (BDE-99, CAS nr 32534-81-9) i inne etery tetra- oraz pentabromodifenylu obecne w handlowym eterze pentabromodifenylu;

c) „heksabromocyklododekan” oznacza heksabromocyklododekan (CAS nr 25637-99-4), 1,2,5,6,9,10-heksabromocyklododekan (CAS nr 3194-55-6) oraz jego główne diastereoizomery: alfa-heksabromocyklododekan (CAS nr 134237-50-6); beta-heksabromocyklododekan (CAS nr 134237-51-7); oraz gamma-heksabromocyklododekan (CAS nr 134237-52-8).

Część IV. Eter heksabromodifenylu i eter heptabromodifenylu

1. Strona może zezwolić na recycling wyrobów, które zawierają lub mogą zawierać eter heksabromodifenylu i eter heptabromodifenylu oraz na stosowanie i końcowe unieszkodliwianie wyrobów wytworzonych z materiałów uzyskanych z recyklingu, które zawierają lub mogą zawierać eter heksabromodifenylu i eter heptabromodifenylu pod warunkiem, że:

a) recycling i końcowe unieszkodliwianie prowadzone są w sposób przyjazny dla środowiska i nie prowadzą do odzysku eteru heksabromodifenylu i eteru heptabromodifenylu w celu ich ponownego użycia;

b) strona podejmie kroki, aby zapobiec eksportowi takich wyrobów, w których zawartości eteru heksabromobifenylu i eteru heptabromobifenylu przekraczają poziomy/stężenia dozwolone w sprzedaży, stosowaniu, imporcie lub produkcji tych wyrobów na terytorium strony; oraz

c) strona powiadomiła Sekretariat o swoim zamiarze skorzystania z tego wyłączenia.

2. Podczas swojego szóstego zwyczajnego posiedzenia a następnie podczas co drugiego kolejnego zwyczajnego posiedzenia Konferencja Stron oceni postęp stron w kierunku osiągnięcia ich ostatecznego celu wyeliminowania eteru heksabromodifenylu i eteru heptabromodifenylu zawartych w wyrobach oraz rozważy dalszą potrzebę tego szczególnego wyłączenia. To szczególne wyłączenie w każdym przypadku wygasa najpóźniej w 2030 roku.

Część V. Eter tetrabromodifenylu i eter pentabromodifenylu

1. Strona może zezwolić na recycling wyrobów, które zawierają lub mogą zawierać eter tetrabromodifenylu i eter pentabromodifenylu oraz na stosowanie i końcowe unieszkodliwianie wyrobów wytworzonych z materiałów uzyskanych z recyklingu, które zawierają lub mogą zawierać eter tetrabromodifenylu i eter pentabromodifenylu pod warunkiem, że:

a) recycling i końcowe unieszkodliwianie prowadzone są w sposób przyjazny dla środowiska i nie prowadzą do odzysku eteru tetrabromodifenylu i eteru pentabromodifenylu w celu ich ponownego użycia;

b) strona nie pozwoli, aby to wyłączenie prowadziło do eksportu wyrobów o zawartości eteru tetrabromodifenylu i eteru pentabromodifenylu przekraczających poziomy/stężenia dozwolone w sprzedaży na terytorium strony; oraz

c) strona powiadomiła Sekretariat o swoim zamiarze skorzystania z tego wyłączenia.

2. Podczas swojego szóstego zwyczajnego posiedzenia, a następnie podczas co drugiego kolejnego zwyczajnego posiedzenia Konferencja Stron oceni postęp stron w kierunku osiągnięcia ich ostatecznego celu wyeliminowania eteru tetrabromodifenylu i eteru pentabromodifenylu zawartych w wyrobach oraz rozważy dalszą potrzebę tego szczególnego wyłączenia. To szczególne wyłączenie w każdym przypadku wygasa najpóźniej w 2030 roku.

Część VI. Techniczna postać endosulfanu oraz powiązane z nim izomery (endosulfan)

Produkcja i stosowanie endosulfanu będzie wyeliminowane z wyłączeniem stron, które powiadomiły Sekretariat o swoim zamiarze produkcji i/lub stosowania go zgodnie z artykułem 4 konwencji. Szczególne wyłączenia mogą mieć zastosowanie do następujących upraw i ich szkodników:

Uprawa	Szkodnik
Jabłka	Mszyce
Nikla indyjska, ciecierzycyca	Mszyce, gąsienice, <i>Plusia orichalcea</i> , owady drążące strąki (ćmy)
Fasola, wspania wężowata	Mszyce, owady minujące, mączliki
Papryka chili, cebula, ziemniak	Mszyce, skoczki liściowe
Kawa	Owady drążące owoce (<i>Hypothenemus Hampel</i>), owady drążące łodygi
Bawełna	Mszyce, słonecznica orężówka (<i>Helicoverpa armigera</i>), skoczki liściowe, zwójkowate, skośnik bawełniaczek (<i>Pectinophora gossypiell</i>) wciornastki, mączliki
Bakłażan, piżmian jadalny	Mszyce, tantniś krzyżowiaczek (<i>Plutella xylostella</i>), skoczki liściowe, owady drążące w młodych pędach i owocach
Orzech ziemny	Mszyce
Juta	Gąsienice włochate (<i>Spilosoma obliqua</i>), roztocza (<i>Lorryia Formosa</i>)
Kukurydza	Mszyce, <i>Sesamia inferens</i> , owady drążące łodygi
Mango	Muszki owocowe, owady skoczkiowate (<i>Idiocerus spp.</i>)
Gorzycyca	Mszyce, pryszczarkowate
Ryż	Pryszczarkowate, <i>Di cladispa armigera</i> , owady drążące w łodygach, białe skoczki liściowe
Herbata	Mszyce, gąsienice, <i>Cydia leucostoma</i> ,

Uprawa	Szkodnik
	wełnowcowate, czerwcowate, <i>Empoasca flavescens</i> , <i>Ectropis obliqua</i> , <i>Helopeltis theivora</i> , wciornastki
Tytoń	Mszyce, <i>Helicoverpa assulta</i>
Pomidory	Mszyce, tantniś krzyżowiaczek (<i>Plutella xylostella</i>), skoczki liściowe, owady minujące, drążące młode pędy i owoce, mączliki
Pszemca	Mszyce, <i>Sesamia inferens</i> , termity

Część VII. Heksabromocyklododekan

Każda strona zarejestrowana, zgodnie z artykułem 4, z uwagi na wyłączenia w zakresie produkcji i stosowania heksabromocyklododekanu do wytwarzania polistyrenu spienionego oraz polistyrenu ekstrudowanego wykorzystywanego w budownictwie podejmie niezbędne działania zapewniające łatwą identyfikację polistyrenu spienionego i polistyrenu ekstrudowanego, zawierających heksabromocyklododekan przez odpowiednie oznakowanie lub innymi metodami w ciągu całego jego cyklu życia.

Załącznik B²OGRANICZENIECzęść I

Substancja chemiczna	Działalność	Dopuszczalny cel lub szczególne wyłączenie
DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenilo)etan) CAS nr 50-29-3	Produkcja	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika <u>Szczególne wyłączenia:</u> Produkt pośredni w produkcji dikofolu Produkt pośredni
	Użytkowanie	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zmniejszenie wskaźnika zachorowań, zgodnie z częścią II niniejszego załącznika <u>Szczególne wyłączenia:</u> Produkcja dikofolu Produkt pośredni
Kwas perfluorooktanosulfonowy (CAS nr 1763-23-1), jego sole ^a oraz fluorek sulfonylu perfluorooktanu (CAS nr 307-35-7) ^a Przykładowo: perfluorooktanosulfonian potasu (CAS nr 2795-39-3); perfluorooktanosulfonian litu (CAS nr 29457-72-5); perfluorooktanosulfonian amonu (CAS nr 29081-56-9); perfluorooktanosulfonian dietanolu (CAS nr 70225-14-8); perfluorooktanosulfonian tetraetyloamonu (CAS nr 56773-42-3); perfluorooktanosulfonian didecyldimetyloamonu (CAS nr 251099-16-8)	Produkcja	<u>Dopuszczalny cel:</u> Zgodnie z częścią III niniejszego załącznika, produkcja innych substancji chemicznych ograniczona wyłącznie do wymienionych niżej zastosowań. Produkcja do zastosowań wymienionych niżej. <u>Szczególne wyłączenia:</u> Dopuszczone dla stron wymienionych w rejestrze.

² Załącznik uwzględnia poprawki przyjęte przez Konferencję Stron decyzją:
SC-4/17: Włączenie kwasu perfluorooktanosulfonowego, jego soli oraz fluorku sulfonylu perfluorooktanu

Substancja chemiczna	Działalność	Dopuszczalny cel lub szczególne wyłączenie
	Użytkowanie	<p><u>Dopuszczalny cel:</u> Zgodnie z częścią III niniejszego załącznika do następujących dopuszczalnych celów lub jako produkt pośredni w produkcji substancji chemicznych w następujących dopuszczalnych celach [do następujących zastosowań]:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przemysł fotograficzny • powłoki światłoodporne i antyrefleksyjne do półprzewodników • środki do wytrawiania półprzewodników domieszkowych i filtrów ceramicznych • płyny hydrauliczne w lotnictwie • procesy galwaniczne (platernictwo twarde) wyłącznie w systemach o obiegu zamkniętym • niektóre urządzenia medyczne (takie jak powłoki kopolimeru etylenu tetrafluoroetyleny (ETFE) oraz produkcja ETFE o właściwościach cieniujących, diagnostyczne urządzenia medyczne do in-vitro, i filtry kolorowe CCD) • pianki gaśnicze • przynęty na mrówki liściarki z gatunku <i>Atta spp.</i> i <i>Acromyrmex spp.</i> <p><u>Szczególne wyłączenia:</u> Do następujących określonych zastosowań lub jako produkt pośredni w produkcji substancji chemicznych do następujących określonych zastosowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maski fotolitograficzne w przemyśle półprzewodników i ekranów ciekłokrystalicznych (LCD) • procesy galwaniczne (platernictwo twarde) • procesy galwaniczne (platernictwo dekoracyjne) • części elektryczne i elektroniczne do niektórych kolorowych drukarek i kolorowych kopiarek • środki owadobójcze do zwalczania czerwonych mrówek (<i>Solenopsis invicta</i>) i termitów • chemiczna produkcja olejów • dywany, wykładziny dywanowe • wyroby ze skóry i odzież • tekstylia i tkaniny obiciowe • przemysł papierniczy i opakowaniowy • powłoki i dodatki do powłok • przemysł gumowy i tworzyw sztucznych

Uwagi:

- (i) Jeżeli niniejsza konwencja nie stanowi inaczej, substancje chemiczne występujące w śladowych ilościach jako niezamierzone zanieczyszczenia produktów i artykułów nie będą uważane za wymienione w niniejszym załączniku;
- (ii) Do celów artykułu 3 ustęp 2 uwagi niniejszej nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie lub dopuszczalny cel w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Substancja chemiczna występująca jako składnik artykułów wytworzonych lub już użytkowanych przed dniem lub w dniu wejścia w życie odnośnego zobowiązania w stosunku do tej substancji chemicznej nie będzie uważana za wymienioną w niniejszym załączniku, pod warunkiem, że strona powiadomiła Sekretariat, iż dany rodzaj artykułu pozostaje w użytkowaniu przez tę stronę. Sekretariat udostępni społeczeństwu takie powiadomienia;
- (iii) Do celów artykułu 3 ustęp 2 uwagi niniejszej nie należy rozpatrywać jako szczególne wyłączenie w odniesieniu do produkcji i użytkowania. Biorąc pod uwagę, że nie oczekuje się, aby do organizmów ludzkich i środowiska docierały znaczące ilości takiej substancji chemicznej w czasie produkcji i wykorzystywania produktu przejściowego w systemie zamkniętym ograniczonym do danego terenu, strona, po powiadomieniu Sekretariatu, może zezwolić na produkcję i użytkowanie ilości substancji chemicznej wymienionej w niniejszym załączniku jako produktu przejściowego przekształcanego chemicznie w czasie wytwarzania innych substancji chemicznych, które to substancje nie wykazują właściwości trwałych zanieczyszczeń organicznych, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 załącznika D. Powiadomienie to będzie zawierać informacje o całkowitej produkcji i użytkowaniu takiej substancji chemicznej lub wiarygodny szacunek takich danych oraz informacje dotyczące charakteru zamkniętego procesu ograniczonego do danego terenu, w tym każdego nieprzekształconego i niezamierzonego śladowego zanieczyszczenia produktu końcowego trwałym zanieczyszczeniem organicznym, stosowanym jako materiał wyjściowy. Procedura ta będzie obowiązywać, jeżeli niniejszy załącznik nie stanowi inaczej. Sekretariat udostępni takie powiadomienia Konferencji Stron i społeczeństwu. Taka produkcja lub użytkowanie nie będą uważane za przypadek szczególnego wyłączenia w odniesieniu do produkcji lub użytkowania. Taka produkcja i użytkowanie ustaną po upływie dziesięciu lat, chyba że dana strona przekaze do Sekretariatu nowe powiadomienie, wówczas okres ten zostanie przedłużony o dodatkowe dziesięć lat, jeżeli Konferencja Stron po dokonaniu przeglądu produkcji lub użytkowania nie postanowi inaczej. Procedura powiadamiania może być powtórzona;
- (iv) Wszystkie strony, które zarejestrowały szczególne wyłączenia wymienione w niniejszym załączniku, mogą z nich korzystać zgodnie z artykułem 4.

Część II. DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis(4-chlorofenylo)etan

1. Produkcja i użytkowanie DDT zostanie wyeliminowane z wyjątkiem stron, które powiadomiły Sekretariat o zamiarze jego produkcji i/lub użytkowania. Niniejszym ustanawia się rejestr DDT, który będzie dostępny dla społeczeństwa. Sekretariat będzie prowadził rejestr DDT.
2. Każda ze stron produkująca i/lub użytkująca DDT ograniczy taką produkcję i/lub użytkowanie w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, zgodnie z zaleceniami i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącymi użytkowania DDT, gdy lokalnie bezpieczne i skuteczne zamienniki nie są dla danej strony dostępne.
3. Jeżeli strona niewymieniona w rejestrze DDT ustala, że potrzebuje DDT w celu zmniejszenia wskaźnika zachorowań, powiadamia o tym Sekretariat w możliwie najkrótszym terminie, aby ten mógł niezwłocznie dodać jej nazwę do rejestru DDT. Jednocześnie zawiadomi o tym Światową Organizację Zdrowia.

4. Co trzy lata, każda ze stron użytkująca DDT przekaże Sekretariatowi i Światowej Organizacji Zdrowia informacje o użytkowanej ilości, warunkach takiego użytkowania i jego znaczeniu dla strony w zakresie strategii zwalczania chorób, w formie, którą ustali Konferencja Stron w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia.

5. W celu zmniejszenia i ostatecznego wyeliminowania użytkowania DDT, Konferencja Stron zachęci:

a) każdą stronę użytkującą DDT do opracowania i wdrożenia planu działań jako elementu planu wdrażania, o którym mowa w artykule 7. Taki plan działań będzie obejmował:

- (i) opracowanie mechanizmów regulacyjnych i innych zapewniających, że użytkowanie DDT będzie ograniczone do zmniejszania wskaźnika zachorowań,
- (ii) wdrożenie odpowiednich zastępczych produktów, metod i strategii, w tym strategii zarządzania odpornością, aby zapewnić ciągłą efektywność tych zamienników,
- (iii) środki wzmacniające opiekę zdrowotną i zmniejszające zachorowalność;

b) strony, w ramach ich możliwości, do promowania prac badawczo-rozwojowych w zakresie bezpiecznych, zastępczych, chemicznych i niechemicznych produktów, metod i strategii dla stron użytkujących DDT, odpowiadających ich uwarunkowaniom krajowym i celom zmniejszenia ciężaru chorób dla ludzi i gospodarki. Wskaźniki promowane podczas rozpatrywania zamienników lub ich kombinacji będą obejmować zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i konsekwencje dla środowiska ze strony takich zamienników. Potencjalne zamienniki DDT zmniejszające zagrożenie ludzkiego zdrowia i środowiska oraz umożliwiające kontrolę zachorowań zgodnie z uwarunkowaniami zainteresowanych stron będą wspierane wynikami monitoringu.

6. Wstępnie podczas swojej pierwszej sesji, a następnie, co najmniej co trzy lata, w porozumieniu ze Światową Organizacją Zdrowia, Konferencja Stron oceni dalszą potrzebę użytkowania DDT do zmniejszania wskaźnika zachorowań, na podstawie dostępnych informacji naukowych, technicznych, środowiskowych i ekonomicznych, dotyczących m.in.:

- a) produkcji i użytkowania DDT oraz warunków określonych w ustępie 2;
- b) dostępności, stosowności i wdrażania zamienników DDT; oraz
- c) postępu we wzmacnianiu zdolności państw w bezpiecznym przejściu na takie zamienniki.

7. Każda ze stron może w każdym czasie wycofać się z rejestru DDT, powiadamiając o tym Sekretariat na piśmie. Wycofanie wejdzie w życie w dniu określonym w powiadomieniu.

Część III. Kwas perfluorooktanosulfonowy (PFOS), jego sole oraz fluorek sulfonylu perfluorooktanu (PFOSF)

1. Produkcja i użytkowanie kwasu perfluorooktanosulfonowego (PFOS), jego soli oraz fluorku sulfonylu perfluorooktanu (PFOSF) zostanie wyeliminowane przez wszystkie strony z wyjątkiem stron, zgodnie z częścią I niniejszego załącznika, które powiadomiły Sekretariat o swoim zamiarze ich produkcji

i/lub użytkowania do celów dopuszczalnych. Niniejszym ustanawia się rejestr dopuszczalnych celów, który będzie dostępny dla społeczeństwa. Sekretariat będzie prowadził rejestr dopuszczalnych celów. Jeżeli strona niewymieniona w rejestrze ustali, że wymaga użytkowania PFOS, jego soli lub PFOSF do dopuszczalnych celów wymienionych w części I niniejszego załącznika, powiadamia o tym Sekretariat w możliwie najkrótszym terminie, aby można było dodać jej nazwę do rejestru.

2. Strony, które produkują i/lub wykorzystują te substancje chemiczne wezmą pod uwagę, w odpowiednich przypadkach, wytyczne takie jak podane w odpowiednich częściach ogólnych zaleceń dotyczących najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska określone w części V załącznika C do konwencji.

3. Co cztery lata, każda ze stron, która produkuje i/lub wykorzystuje te substancje chemiczne przedstawi raport o postępie w zakresie eliminowania PFOS, jego soli i PFOSF i przekaże informacje o tym postępie Konferencji Stron, zgodnie z procesem raportowania na mocy artykułu 15 konwencji.

4. W celu redukcji i ostatecznego wyeliminowania produkcji i/lub użytkowania tych substancji chemicznych Konferencja Stron będzie zachęcać:

a) każdą ze stron, która stosuje te substancje chemiczne do podjęcia działań na rzecz wyeliminowania ich z użytkowania gdy odpowiednie alternatywne substancje lub metody będą dostępne;

b) każdą ze stron, która stosuje i/lub produkuje te substancje chemiczne do opracowania i wdrożenia planu działań, jako części planu wdrażania określonego w artykule 7 konwencji;

c) strony, w ramach swoich możliwości, do promowania i rozwoju bezpiecznych alternatywnych chemicznych i nie-chemicznych produktów i procesów, metod i strategii w odniesieniu do stron stosujących te substancje chemiczne, stosownie do uwarunkowań tych stron. Wskaźniki promowane podczas rozpatrywania alternatywnych rozwiązań lub ich kombinacji będą uwzględniać zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i konsekwencje dla środowiska wynikające z tych zamienników.

5. Konferencja Stron dokonuje oceny dalszej potrzeby stosowania tych substancji chemicznych do różnych dopuszczalnych celów i szczególnych wyłączeń w oparciu o dostępne informacje naukowe, techniczne, środowiskowe i ekonomiczne, w tym:

a) informacje zawarte w raportach, o których mowa w ustępie 3;

b) informacje o produkcji i stosowaniu tych substancji chemicznych;

c) informacje o dostępności, przydatności i wprowadzaniu zamienników tych substancji chemicznych;

d) informacje o postępie w tworzeniu możliwości realizacyjnych państw do bezpiecznego przechodzenia na takie rozwiązania alternatywne.

6. Ocena, o której mowa w poprzednim ustępie dokonana zostanie nie później niż w 2015 roku i następnie co cztery lata, w powiązaniu z regularnym posiedzeniem Konferencji Stron.

7. Z uwagi na złożoność zastosowań i mnogość sektorów zaangażowanych w użytkowanie tych substancji chemicznych nie wyklucza się innych zastosowań tych substancji, o których obecnie państwa nie są świadome. Strony, które posiadają wiedzę o innych zastosowaniach zachęca się do niezwłocznego informowania o tym Sekretariatowi.

8. Strona może w dowolnym czasie wycofać swoją nazwę z rejestru dopuszczalnych celów w drodze pisemnego powiadomienia Sekretariatu. Wycofanie nastąpi w terminie określonym w powiadomieniu.
9. Zapisy uwagi (iii) części I załącznika B nie będą miały zastosowania do tych substancji chemicznych.

Załącznik C³

PRODUKCJA NIEZAMIERZONA

Część I. Trwałe zanieczyszczenia organiczne podlegające wymaganiom artykułu 5

Niniejszy załącznik stosuje się do następujących trwałych zanieczyszczeń organicznych, jeżeli tworzą się one i są uwalniane w sposób niezamierzony ze źródeł antropogenicznych:

Substancja chemiczna
Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany (PCDD/PCDF)
Pentachlorobenzen (PeCB) (CAS nr 608-93-5)
Heksachlorobenzen (HCB) (CAS nr 118-74-1)
Polichlorowane bifenyle (PCB)

Część II. Kategorie źródeł

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, pentachlorobenzen, heksachlorobenzen oraz polichlorowane bifenyle tworzą się i są uwalniane w sposób niezamierzony z procesów termicznych z udziałem substancji organicznych i chloru w wyniku niepełnego spalania lub reakcji chemicznych. Następujące kategorie źródeł przemysłowych mogą powodować względnie wysoki poziom powstawania i uwalniania tych substancji chemicznych do środowiska:

- a) spalarnie odpadów, w tym spalarnie współspalające odpady komunalne, niebezpieczne lub medyczne, albo osady ściekowe;
- b) piece cementowe spalające odpady niebezpieczne;
- c) produkcja masy papierniczej z zastosowaniem chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy do wybielania;
- d) następujące procesy termiczne w przemyśle metalurgicznym:
  - (i) wtórna produkcja miedzi;
  - (ii) spiekalnie w hutnictwie żelaza i stali;
  - (iii) wtórna produkcja aluminium;
  - (iv) wtórna produkcja cynku.

Część III. Kategorie źródeł

---

³ Załącznik uwzględnia poprawki przyjęte przez Konferencję Stron decyzją: SC-4/16: Włączenie pentachlorobenzenu

Polichlorowane dibenzo-p-dioksyny i dibenzofurany, pentachlorobenzen, heksachlorobenzen oraz polichlorowane bifenyle mogą również tworzyć się i być uwalniane w sposób niezamierzony między innymi z następujących kategorii źródeł:

- a) spalanie odpadów na otwartej przestrzeni, w tym palenie składowisk odpadów;
- b) procesy termiczne w przemyśle metalurgicznym niewymienione w części II;
- c) spalanie w sektorze komunalnym i mieszkaniowym;
- d) spalanie paliw kopalnych w kotłowniach komunalnych i przemysłowych;
- e) instalacje opalane drewnem i innymi rodzajami paliw z biomasy;
- f) określone procesy produkcji substancji chemicznych uwalniające powstałe w sposób niezamierzony trwale zanieczyszczenia organiczne, zwłaszcza produkcja chlorofenoli i chloranilu;
- g) krematoria;
- h) pojazdy silnikowe, zwłaszcza spalające benzynę ołowiową;
- i) unieszkodliwianie tusz zwierzęcych;
- j) barwienie (chloranilem) i wykańczanie (poprzez ługowanie) tkanin i skór wyprawionych;
- k) strzępiarki rozdrabniające odpady powstałe w trakcie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- l) wylewanie kabli miedzianych;
- m) rafinerie przerabiające oleje odpadowe.

Część IV. Definicje

1. Dla celów niniejszego załącznika:

a) „polichlorowane bifenyle” oznacza związki aromatyczne tworzące się w taki sposób, że atomy wodoru w cząstce bifenylu (dwa pierścienie benzenowe połączone pojedynczym wiązaniem węgiel-węgiel) mogą być zastąpione przez maksymalnie dziesięć atomów chloru oraz

b) „polichlorowane dibenzo-p-dioksyny” i „polichlorowane dibenzofurany” są trójpierścieniowymi związkami aromatycznymi utworzonymi przez dwa pierścienie benzeny połączone przez dwa atomy tlenu w polichlorowanych dibenzo-p-dioksynach, a przez jeden atom tlenu i jedno wiązanie węgiel-węgiel w polichlorowanych dibenzofuranach oraz atomy wodoru, które mogą być zastąpione przez maksymalnie osiem atomów chloru.

2. W niniejszym załączniku toksyczność polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów wyraża się za pomocą równoważności toksycznej mierzącej względne, dioksynopodobne działanie toksyczne różnych kongenerów polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplanarnych polichlorowanych bifenyli w porównaniu z 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioksyną. Wartości równoważników toksyczności stosowane dla celów niniejszej konwencji będą spójne z przyjętymi międzynarodowymi standardami, poczynając od przyjętych przez Światową Organizację Zdrowia w 1998

roku wartości równoważników toksyczności polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i dibenzofuranów oraz koplanarnych polichlorowanych bifenyli dla ssaków. Stężenia wyraża się za pomocą równoważników toksyczności.

Część V. Ogólne zalecenia dotyczące najlepszych dostępnych technik i najlepszych praktyk ochrony środowiska

W części tej podano ogólne zalecenia dla stron dotyczące zapobiegania lub zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I.

A. Ogólne działania zapobiegawcze

w zakresie zarówno najlepszych dostępnych technik, jak i najlepszych praktyk ochrony środowiska

Za priorytetowe należy uznać rozpatrzenie sposobów zapobiegania tworzeniu się i uwalnianiu substancji chemicznych wymienionych w części I. Przydatne działania mogą obejmować:

- a) stosowanie technologii małodopadowych;
- b) stosowanie mniej niebezpiecznych substancji;
- c) promowanie odzysku i recyklingu odpadów oraz substancji wytwarzanych i użytkowanych w czasie procesu;
- d) zastąpienie materiałów wsadowych będących trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi lub tam, gdzie istnieje bezpośrednie powiązanie pomiędzy tymi materiałami, a uwolnieniami trwałych zanieczyszczeń organicznych z danego źródła;
- e) dobre programy utrzymania porządku i czystości w domach oraz programy prewencyjne;
- f) usprawnienie gospodarki odpadami w celu odejścia od praktyki otwartego i innego niekontrolowanego spalania odpadów, w tym palenia składowisk odpadów. Przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych zakładów unieszkodliwiania odpadów, należy wziąć pod uwagę rozwiązania zastępcze, np. działania mające na celu minimalizację wytwarzania odpadów komunalnych i medycznych, w tym odzysk zasobów, powtórne wykorzystanie, recykling, segregację odpadów i promowanie produktów wytwarzających mniej odpadów. Przy takim podejściu należy dokładnie rozważyć problemy zdrowia społecznego;
- g) minimalizowanie występowania tych substancji chemicznych w postaci zanieczyszczeń w produktach;
- h) unikanie stosowania chloru pierwiastkowego lub substancji chemicznych wytwarzających chlor pierwiastkowy do wybielania.

B. Najlepsze dostępne techniki

Celem koncepcji najlepszych dostępnych technik nie jest narzucenie jakiegś konkretnej techniki lub technologii, lecz uwzględnienie charakterystyk technicznych rozważanej instalacji, jej położenia geograficznego i lokalnych warunków środowiskowych. Ogólnie rzecz biorąc, odpowiednie techniki kontrolne w celu zmniejszania uwolnień substancji chemicznych wymienionych w części I są takie same. Pamiętając o prawdopodobnych kosztach i korzyściach danego rozwiązania oraz względach przezroczności i

zapobiegania, określając najlepsze dostępne techniki szczególną uwagę należy zwrócić, ogólnie lub w konkretnych przypadkach, na następujące czynniki:

a) ogólne czynniki:

- (i) charakter, skutki i masa danych uwolnień: techniki mogą różnić się zależnie od wielkości źródła;
- (ii) terminy oddania do eksploatacji nowych lub istniejących instalacji;
- (iii) czas potrzebny na wprowadzenie najlepszych dostępnych technik;
- (iv) zużycie i charakter surowców wykorzystywanych w procesie oraz jego efektywność energetyczna;
- (v) potrzeba zapobiegania lub zmniejszenia do minimum ogólnego oddziaływania uwolnień na środowisko i zagrożeń dla niego;
- (vi) potrzeba zapobiegania awariom i zmniejszenia do minimum ich skutków dla środowiska;
- (vii) potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscach pracy;
- (viii) porównywalne procesy, urządzenia lub metody działania pomyślnie sprawdzone w skali przemysłowej;
- (ix) postęp technologiczny oraz zmiany poziomu wiedzy naukowej i zrozumienia;

b) ogólne działania na rzecz zmniejszania uwolnień: przy rozpatrywaniu projektów budowy nowych instalacji lub znaczących modyfikacji istniejących instalacji, stosujących procesy uwalniające substancje chemiczne wymienione w niniejszym załączniku, należy przede wszystkim rozpatrywać zastępcze procesy, techniki lub praktyki o podobnej przydatności, które jednak pozwalają uniknąć tworzenia się i uwalniania takich substancji chemicznych. Przy określaniu najlepszych dostępnych technik w przypadkach budowy lub znaczącej modyfikacji takich instalacji, poza działaniami zapobiegawczymi przedstawionymi w sekcji A części V, można również wziąć pod uwagę następujące działania na rzecz zmniejszania uwolnień:

- (i) stosowanie udoskonalonych metod oczyszczania gazów odlotowych takich, jak utlenianie termiczne lub katalityczne, odpylanie lub adsorpcja;
- (ii) oczyszczanie pozostałości, ścieków, odpadów i osadów ściekowych, np. poprzez ich obróbkę termiczną, zobojętnianie lub procesy chemiczne prowadzące do ich detoksykacji;
- (iii) zmiany procesów, prowadzące do zmniejszenia lub wyeliminowania uwolnień takie, jak przejście do systemów zamkniętych;
- (iv) modyfikacja przebiegu procesów w celu usprawnienia spalania i zapobiegania tworzeniu się substancji chemicznych wymienionych w niniejszym załączniku; poprzez sterowanie takimi parametrami, jak temperatura spalania lub czas przetrzymywania w komorze spalania.

C. Najlepsze praktyki ochrony środowiska

Konferencja Stron może opracować wytyczne w zakresie najlepszych praktyk ochrony środowiska.

Załącznik D

WYMAGANIA INFORMACYJNE I KRYTERIA KWALIFIKACYJNE

1. Strona występująca z wnioskiem o umieszczenie substancji chemicznej w wykazach w załącznikach A, B i/lub C zidentyfikuje tę substancję w sposób opisany w literze a i dostarcza informacji o tej substancji oraz, tam gdzie to stosowne, o produktach jej przekształcenia, według kryteriów kwalifikacyjnych ustanowionych w punkcie od litery b do litery e:

a) dane identyfikacyjne substancji:

- (i) nazwy, w tym nazwa lub nazwy handlowe, nazwa lub nazwy komercyjne i ich synonimy, numer rejestru Służby Abstraktów Chemicznych (CAS), nazwa nadana przez Międzynarodową Unię Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC); oraz
- (ii) budowa chemiczna, w tym, tam gdzie to stosowne, określenie izomerów, oraz struktura klasy chemicznej;

b) trwałość:

- (i) dowód na to, że okres połowicznego rozpadu tej substancji chemicznej w wodzie jest dłuższy niż dwa miesiące lub że połowiczny okres rozkładu w glebie jest dłuższy niż sześć miesięcy, lub że połowiczny okres rozkładu w osadach jest dłuższy niż sześć miesięcy; albo
- (ii) dowód na to, że substancja chemiczna jest w inny sposób wystarczająco trwała, aby uzasadniać jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;

c) biokumulacja:

- (i) dowód na to, że współczynnik biokoncentracji lub współczynnik bioakumulacji w organizmach wodnych wynosi dla tej substancji chemicznej powyżej 5000, lub w przypadku braku takich danych, że log Kow jest większy niż 5;
- (ii) dowód na to, że substancja chemiczna budzi niepokój z innych powodów, np. ze względu na wysoką biokumulację w innych gatunkach, wysoką toksyczność albo ekotoksyczność; lub
- (iii) wyniki monitoringu flory i fauny danego regionu, które wskazują, że potencjał biokumulacji tej substancji chemicznej jest wystarczający, aby uzasadniać jej rozpatrywanie w zakresie niniejszej konwencji;

d) potencjał przenoszenia w środowisku na dalekie odległości:

- (i) zmierzone poziomy tej substancji chemicznej w miejscach odległych od źródeł jej uwolnień, które mogą budzić niepokój;
- (ii) wyniki monitoringu świadczące o tym, że przenoszenie tej substancji chemicznej w środowisku na dalekie odległości wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska, mogło nastąpić poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych; lub

- (iii) właściwości wyznaczające los w środowisku i/lub wyniki badań modelowych, które dowodzą, że substancja ta ma potencjał przenoszenia w środowisku na dalekie odległości poprzez powietrze, wodę lub za pośrednictwem gatunków wędrownych, wraz z potencjałem przedostania się jej do odbierającego środowiska w miejscach odległych od źródeł jej uwolnień. W przypadku substancji, która w znacznym stopniu przenosi się w powietrzu, jej okres połowicznego rozpadu powinien wynosić powyżej dwóch dni; oraz

e) negatywne oddziaływanie:

- (i) dowody na negatywne oddziaływanie na ludzkie zdrowie lub środowisko, które uzasadniają rozpatrywanie tej substancji chemicznej w zakresie niniejszej konwencji; lub
- (ii) dane o toksyczności lub ekotoksyczności, które wskazują na potencjalne szkody dla ludzkiego zdrowia lub środowiska;

2. Strona występująca z wnioskiem przedstawi oświadczenie w sprawie powodów zaniepokojenia, włączając, tam gdzie to możliwe, porównanie danych o toksyczności lub ekotoksyczności z wykrytymi lub przewidywanymi poziomami substancji chemicznej, wynikającymi lub oszacowanymi na podstawie jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości oraz krótkie oświadczenie wskazujące na potrzebę kontroli w skali globalnej.

3. Strona występująca z wnioskiem przekaże, w możliwie obszernym zakresie i stosownie do swoich możliwości, dodatkowe informacje uzasadniające potrzebę rozpatrzenia wniosku, zgodnie z artykułem 8 ustęp 6. Opracowując taki wniosek, strona może korzystać z wiedzy technicznej pochodzącej z dowolnego źródła.

Załącznik E

WYMAGANIA INFORMACYJNE W ZAKRESIE PROFILU RYZYKA

Celem przeglądu jest ocena, czy substancja chemiczna może, w wyniku jej przenoszenia w środowisku na dalekie odległości, doprowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na ludzkie zdrowie i/lub środowisko, takich, że uzasadnione są działania w skali globalnej. W tym celu, zostanie opracowany profil ryzyka, który następnie posłuży do dalszego opracowania i oceny informacji, o których mowa w załączniku D oraz będzie zawierał, w możliwie najszerszym zakresie, następujące rodzaje informacji:

a) źródła, a w tym, odpowiednio:

- (i) dane dotyczące produkcji, w tym wielkości i lokalizacji;
- (ii) sposoby użytkowania; oraz
- (iii) uwolnienia takie, jak zrzuty, straty i emisje;

b) ocenę zagrożeń dla rozważanego lub rozważanych odbiorców, z uwzględnieniem wzajemnych, toksycznych oddziaływań wielu substancji chemicznych;

c) los substancji chemicznej w środowisku, w tym dane i informacje o właściwościach chemicznych i fizycznych oraz trwałości substancji, a także o tym, jak właściwości te wiążą się z jej przenoszeniem w środowisku, przemieszczaniem wewnątrz elementów środowiska i pomiędzy nimi, degradacją i przemianą w inne substancje chemiczne. Wyznaczenie współczynnika biokoncentracji lub współczynnika biokumulacji będzie możliwe w oparciu o zmierzone wartości, z wyjątkiem przypadków, gdy uznaje się, że potrzebę tę spełniają wyniki monitoringu;

d) wyniki monitoringu;

e) ekspozycję na poziomie lokalnym, w szczególności jako wynik przenoszenia w środowisku na dalekie odległości oraz informacje dotyczące dostępności biologicznej;

f) oceny ryzyka w skali krajowej i międzynarodowej, oceny lub profile ryzyka i informacje na etykietach oraz kwalifikacje zagrożeń, jeżeli są dostępne; oraz

g) status danej substancji chemicznej w ramach konwencji międzynarodowych.

Załącznik F

INFORMACJE Z ZAKRESU UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

Przy rozpatrywaniu substancji chemicznych, które mają być włączone do niniejszej konwencji, należy dokonać oceny możliwych środków kontroli, obejmujących pełny zakres wariantów, w tym zagospodarowanie i wyeliminowanie. W tym celu, powinny zostać przekazane odpowiednie informacje dotyczące problematyki społeczno-gospodarczej związanej z możliwymi środkami kontroli, które umożliwią podjęcie decyzji przez Konferencję Stron. Takie informacje w należytej mierze powinny odzwierciedlać zróżnicowane możliwości i warunki stron oraz powinny uwzględniać następujące zagadnienia podane w poniższej orientacyjnej liście:

- a) skuteczność i wydajność środków kontroli w realizacji celów zmniejszania ryzyka:
  - (i) wykonalność techniczna; oraz
  - (ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne;
- b) rozwiązania zastępcze (produkty i procesy):
  - (i) wykonalność techniczna;
  - (ii) koszty, w tym koszty środowiskowe i zdrowotne;
  - (iii) skuteczność;
  - (iv) ryzyko;
  - (v) dostępność; oraz
  - (vi) osiągalność;
- c) pozytywne i/lub negatywne skutki dla społeczeństwa wynikające z wdrożenia możliwych środków kontroli:
  - (i) zdrowie, w tym zdrowie społeczne, środowiskowe i pracownicze;
  - (ii) rolnictwo, w tym hodowla wodna i leśnictwo;
  - (iii) fauna i flora (różnorodność biologiczna);
  - (iv) aspekty ekonomiczne;
  - (v) dążenie do zrównoważonego rozwoju; oraz
  - (vi) koszty społeczne;
- d) implikacje w zakresie odpadów i ich usuwania (zwłaszcza w odniesieniu do przeterminowanych zapasów pestycydów oraz oczyszczania miejsc zanieczyszczonych):
  - (i) wykonalność techniczna; oraz
  - (ii) koszt;
- e) dostęp do informacji i edukacja społeczna;
- f) stan kontroli i możliwości monitoringu; oraz
- g) wszelkie działania kontrolne podjęte na poziomie krajowym i regionalnym, w tym zapewnienie informacji o rozwiązaniach zastępczych oraz innych odnośnych informacji z zakresu zarządzania ryzykiem.

Załącznik G¹

I. Procedura arbitrażowa

Procedura arbitrażowa dla celów artykułu 18 ustęp 2 litera a konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Strona może zainicjować wszczęcie postępowania arbitrażowego zgodnie z artykułem 18 konwencji w drodze pisemnej notyfikacji adresowanej do innej strony sporu. Do notyfikacji dołącza się pozew wraz z wszelkimi dokumentami pomocniczymi; notyfikacja określa przedmiot arbitrażu i wskazuje, w szczególności, te artykuły konwencji, których interpretacja lub stosowanie są przedmiotem sporu.
2. Strona pozywająca powiadamia Sekretariat, że strony poddają spór arbitrażowi zgodnie z artykułem 18. Powiadomieniu towarzyszy pisemna notyfikacja strony pozywającej, pozew oraz dokumenty pomocnicze, o których mowa w ustępie 1 powyżej. Sekretariat przekazuje tak otrzymaną informację wszystkim stronom.

Artykuł 2

1. Jeżeli spór został poddany arbitrażowi, zgodnie z artykułem 1 powyżej, ustanawia się sąd arbitrażowy. Składa się on z trzech członków.
2. Każda ze stron sporu wyznacza arbitra a dwóch tak wyznaczonych arbitrów powołuje za obopólną zgodą trzeciego arbitra, który staje się Prezesem sądu. Prezes sądu nie może być obywatelem żadnej ze stron sporu, zamieszkiwać na terytorium żadnej z tych stron, nie może być zatrudnionym przez żadną z nich, ani mieć do czynienia ze sprawą w żadnym innym charakterze.
3. W sporach między więcej niż dwiema stronami, strony mające ten sam interes wspólnie wyznaczają, w drodze porozumienia, jednego arbitra.
4. Wszelkie wakaty zostają uzupełnione w sposób przewidziany dla powoływania pierwotnego.
5. Jeżeli strony nie zgadzają się co do przedmiotu sporu, zanim Prezes sądu arbitrażowego zostanie powołany, sąd arbitrażowy określa przedmiot sprawy.

Artykuł 3

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w ciągu dwóch miesięcy od dnia, w którym strona pozwana otrzymała zawiadomienie o wszczęciu postępowania arbitrażowego, druga strona może o tym poinformować Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, który dokona takiego wyznaczenia w ciągu kolejnego dwumiesięcznego okresu.
2. Jeżeli Prezes sądu arbitrażowego nie zostanie powołany w ciągu dwóch miesięcy od dnia wyznaczenia drugiego arbitra, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, wyznaczy Prezesa w ciągu kolejnego dwumiesięcznego okresu.

---

¹ Załącznik został przyjęty w dniu 6 maja 2005 r. przez Konferencję Stron decyzją SC-1/2 w sprawie rozstrzygania sporów.

Artykuł 4

Sąd arbitrażowy podejmuje swoje decyzje zgodnie z postanowieniami konwencji i prawa międzynarodowego.

Artykuł 5

Sąd arbitrażowy określa własne zasady postępowania, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

Artykuł 6

Sąd arbitrażowy może, na prośbę jednej ze stron, wskazać konieczne przejściowe środki zapobiegawcze.

Artykuł 7

Strony sporu ułatwiają prace sądu arbitrażowego, w szczególności wykorzystując wszelkie dostępne im środki:

- a) dostarczają mu wszelkie stosowne dokumenty, informacje i ułatwienia; a także
- b) umożliwiają mu, w przypadkach koniecznych, wezwanie świadków lub ekspertów oraz uzyskanie ich zeznań.

Artykuł 8

Strony i arbitrzy mają obowiązek ochrony poufności wszelkich informacji, które otrzymują poufnie podczas postępowania sądu arbitrażowego.

Artykuł 9

Jeżeli sąd arbitrażowy nie ustali inaczej, ze względu na szczególne okoliczności sprawy, wydatki sądu ponoszą strony sporu w równych częściach. Sąd prowadzi ewidencję wszystkich swoich wydatków i przekazuje stronom końcowe oświadczenie w tej sprawie.

Artykuł 10

Strona, mająca interes o charakterze prawnym w przedmiocie sporu, która może ponieść skutki orzeczenia, może za zgodą sądu interweniować w trakcie postępowania.

Artykuł 11

Sąd może dokonać przesłuchania i określić roszczenia wzajemne wynikające bezpośrednio z przedmiotu sporu.

Artykuł 12

Decyzje sądu arbitrażowego, zarówno dotyczące procedury, jak i przedmiotu sprawy, podejmowane są większością głosów jego członków.

Artykuł 13

1. Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawi się przed sądem arbitrażowym lub nie podejmie obrony swojego stanowiska, druga strona może wystąpić do sądu, aby kontynuował postępowanie i wydał swoje orzeczenie. Nieobecność strony lub brak obrony swojego stanowiska przez stronę nie stanowi przeszkody w postępowaniu.
2. Przed podjęciem swojej ostatecznej decyzji, sąd arbitrażowy musi być przekonany, że pozew jest solidnie oparty na faktach i prawie.

Artykuł 14

Sąd podejmuje swoją ostateczną decyzję w ciągu pięciu miesięcy od dnia, w którym się w pełni ukonstytuował, chyba że uzna za konieczne wydłużenie czasu o okres, który nie powinien przekroczyć kolejnych pięciu miesięcy.

Artykuł 15

Ostateczna decyzja sądu arbitrażowego powinna dotyczyć przedmiotu sporu i określać powody, na których jest ona oparta. Zawiera ona nazwiska członków uczestniczących oraz datę ostatecznej decyzji. Każdy członek sądu może dołączyć odrębną lub odmienną opinię do decyzji ostatecznej.

Artykuł 16

Orzeczenie jest wiążące dla stron sporu. Interpretacja konwencji podana w orzeczeniu jest również wiążąca dla strony interweniującej, zgodnie z artykułem 10 powyżej, w takim zakresie, jaki dotyczy spraw, w odniesieniu do których strona ta interweniuje. Orzeczenie nie podlega apelacji, chyba że strony sporu zgodzą się wcześniej na procedurę apelacyjną.

Artykuł 17

Wszelkie sprawy sporne, jakie mogą pojawić się między tymi, którzy związani są ostatecznym orzeczeniem zgodnie z artykułem 16 powyżej, w odniesieniu do interpretacji lub realizacji tego orzeczenia, mogą być przedłożone przez każdą ze stron do decyzji sądu arbitrażowego, który wydał orzeczenie.

II. Procedura pojednawcza

Procedura pojednawcza dla celów artykułu 18 ustęp 6 konwencji jest następująca:

Artykuł 1

1. Prośba strony sporu, aby ustanowić komisję pojednawczą w konsekwencji postanowień artykułu 18 ustęp 6, kierowana jest na piśmie do Sekretariatu. Następnie Sekretariat informuje o tym fakcie, odpowiednio, wszystkie strony konwencji.
2. Komisja pojednawcza, jeżeli strony nie postanowią inaczej, składa się z trzech członków, po jednym wyznaczonym przez każdą zainteresowaną stronę oraz Prezesa wybranego wspólnie przez wyznaczonych członków.

Artykuł 2

W sporach z udziałem więcej niż dwóch stron, strony mające wspólny interes wyznaczają swoich członków komisji wspólnie w drodze porozumienia.

Artykuł 3

Jeżeli strony nie dokonają takiego wyznaczenia w ciągu dwóch miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia przez Sekretariat pisemnej prośby, o której mowa w artykule 1 procedury pojednawczej, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, dokonuje takiego wyznaczenia w ciągu kolejnego okresu dwumiesięcznego.

Artykuł 4

Jeżeli Prezes komisji pojednawczej nie zostanie wybrany w ciągu dwóch miesięcy od wyboru drugiego członka komisji, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych, na prośbę jednej ze stron, powołuje Prezesa w ciągu kolejnego okresu dwumiesięcznego.

Artykuł 5

1. Komisja pojednawcza, jeżeli strony sporu nie postanowią inaczej, określa własne zasady postępowania.
2. Strony oraz członkowie komisji mają obowiązek ochrony poufności wszelkich informacji, które otrzymują poufnie w trakcie postępowania komisji.

Artykuł 6

Komisja pojednawcza podejmuje swoje decyzje większością głosów swoich członków.

Artykuł 7

W ciągu dwunastu miesięcy od jej ustanowienia, Komisja pojednawcza wyda raport z zaleceniami, dotyczącymi rozwiązania sporu, które strony powinny uwzględnić w dobrej wierze.

Artykuł 8

Wszelką rozbieżność, co do tego czy komisja pojednawcza posiada uprawnienie do rozstrzygnięcia w przedłożonej jej sprawie, rozstrzyga komisja.

Artykuł 9

Wydatki komisji ponoszą strony sporu w proporcjach przez nie uzgodnionych. Komisja prowadzi ewidencję wszystkich swoich wydatków i przedstawia stronom końcowe oświadczenie w tej sprawie.